

Во текот на Втората светска војна, Бугарија одигра клучна улога во депортацијата на 7.144 македонски Евреи, што претставува една од најтрагичните епизоди во историјата на Холокаустот на Балканот.

По приклучувањето кон Тројниот пакт во март 1941 година, Бугарија доби дозвола од нацистичка Германија да ја администрира Вардарска Македонија, Источна Македонија и Западна Тракија. Иако овие територии не беа официјално анектирани, бугарските власти воспоставија целосна контрола, вклучувајќи и спроведување на антисемитски закони.

На 22 февруари 1943 година, бугарскиот комесар за еврејски прашања, Александар Белев, потпиша таен договор со германскиот СС-офицер Теодор Данекер за депортација на 20.000 Евреи од окупираните територии, вклучувајќи 7.122 од Македонија.

На 11 март 1943 година, еврејското население од Скопје, Битола и Штип беше собрано и затворено во зградата на Тутунскиот монопол во Скопје, која беше претворена во транзитен логор. Меѓу 22 и 29 март, тие беа депортирани со возови во логорот на смртта Треблинка во окупирана Полска, каде што речиси сите беа убиени.

Важно е да се напомене дека додека бугарските Евреи беа поштедени од депортација благодарение на интервенцијата на дел од бугарската јавност и политичари, Евреите од окупираните територии, како Македонија и Тракија, не добија таква заштита и беа испратени во логори на смртта.

Меморијалниот центар на холокаустот на Евреите од Македонија, отворен на 10 март 2011 година во Скопје, претставува централно место за сеќавање на жртвите на Холокаустот од Македонија. Сместен во поранешното Еврејско маало, центарот служи како музеј, образовен центар и место за комеморација.

Експонатите во музејот вклучуваат лични фотографии, документи и сведоштва на жртвите, како и инсталации кои симболично ги претставуваат изгубените животи. Центарот има за цел да ја едуцира јавноста за трагедијата на македонските Евреи и да поттикне размислување за последиците од нетолеранцијата и омразата.

Овие настани претставуваат мрачен дел од историјата на регионот и служат како потсетник за важноста на сеќавањето и едукацијата за Холокаустот.